Friluftslivets År 2005

friluftsliv for alle – hver dag

RAPPORT

”Best til å gå på tur”

Rindal kommune

Fra åpningen av ”Barnevennlig turmål” ved Storvatnet 18.06.05

Friluftslivets år 2005/"Best til å gå på tur"

- *Kjemperespons på de 10 turmåla med et snitt på 9 besøk pr. innbygger!*
- *Åpning av Barnevennlige turmål med gapahuk og aktivitetsområde*
- *Kulturhistorie og friluftsliv "hånd i hånd"*
- *Stor aktivitet blant barn og unge*

Forord

Det har gjennom flere år vært vært gjort et godt arbeid fra flere parter for å legge forholdene til rette for friluftsliv og turaktivitet i Rindal kommune.
Vi føler at "Friluftslivets år 2005" og "Best til å gå på tur"-aksjonen har bidratt til større fokus og økt oppslutning omkring fysisk aktivitet og friluftsliv.
Spesielt har det gjennom året vært satt fokus på tiltak rettet mot barn og unge.
Resultatene fra "Best til å gå på tur"-aksjonen, i tillegg til god oppslutning omkring andre tiltak, viser at vi har oppnådd mye gjennom året. Arbeidsgruppa for "Friluftslivets år 2005" og ansvarlig for fylkeskonkurransen "Best til å gå på tur" må si seg fornøyd med gjennomføringen og de gode resultatene her i Rindal kommune.
Vi håper at resultatene også i resten av fylket er gode og ønsker Møre & Romsdal fylke lykke til med det videre friluftslivsarbeidet.

Bakgrunn

Den norske regjering pekte ut 2005 som "Friluftslivets år" og FRIFO fikk ansvaret med å koordinere gjennomføringa av året. I Møre & Romsdal ble det satt ned et utvalg som skulle arbeide med tilrettelegging for arrangement/tiltak i forbindelse med "Friluftslivets år 2005". Lokalt i Rindal kommune valgte vi å sette ned ei arbeidsgruppe med representanter fra Rindal kommune (kultur + politisk valgt repr.), Turstigruppa, Statens naturoppsyn (SNO) og KFUM/K-speiderne som skulle få i gang /koordinere tiltak for å få flest mulig av kommunens innbyggere ut på tur.

I forbindelse med markeringa av "Friluftlivets år" inviterte Møre & Romsdal fylke til ei tevling om hvilken kommune i fylket som var "best til å gå på tur".
Den nedsatte arbeidsgruppa i Rindal fikk et naturlig ansvar for igangsetting og gjennomføring av dette i Rindal kommune, og dette ble en suksess. I tillegg ble det gjennomført en del andre arrangement og tiltak hvor arbeidsgruppa var sentral.
Frist for å levere inn rapport om "Best til å gå på tur" ble satt til 1.november og vi har i rapporten også tatt med informasjon om en del av de andre tiltaka som er gjennomført i løpet av året.

"Best til å gå på tur"

Gruppa valgte ut 10 turmål med bakgrunn i de kriterier som fylket hadde beskrevet. Det var for oss naturlig å ta med noen av turmåla vi hadde i "Fjelltrimmen 2005" som allerede var i gang (se nærmere info senere i rapporten).

3 av måla skulle være barnevennlige. I løpet av våren åpnet vi to av måla i turstigruppas prosjekt med "Barnevennlige turmål" (Langvatnet og Storvatnet). Ved Storvatnet er det også tilrettelagt for bevegelseshemma. Det siste målet for disse to

gruppene ble lagt til trimstien rundt Igltjønna ved sentrum, en runde på minimum 2 km uansett hvor man starter.

Registrering ved turmåla er gjort ved at det ble lagt ut registreringsbøker i en trimboks ved hvert enkelt mål hvor alle turgåere skulle skrive navnet sitt. Talla i rapporten er derfor reelle besøkstall!

I samarbeid med Trondhjem Turistforening trekker vi ut en registrert deltager fra hvert av de 10 turmålene, som får et gratis opphold med helpensjon på en av TT´s turisthytter.

I perioden 1. mai til 30. september 2005 har vi registrert følgende antall besøk på de 10 måla:

1.	Igltjønna (a, b)	13.160	
2.	Storvatnet (a, b)	1.504	
3.	Langvatnet (a)	816	
4.	Svartvassløa	726	
5.	Tørsåsløa	657	
6.	Garbergfjellet	675	
7.	Stokkfjellet	327	
8.	Skåkleiva	433	
9.	Tifjellet	760	
10.	Raudfjellet	598	
Totalt		**19.656**	**registreringer.**

(a) = barnevennlig turmål
(b) = tilrettelagt for funksjonshemmede

Med et innbyggertall på 2.101 pr 01.01.05 gir dette et snitt på 9,35 besøksregistreringer pr innbygger. Dette sier vi oss meget godt fornøyd med.

I tillegg er det en rekke andre turmål rundt omkring i kommunen hvor det foretas registreringer hele året (se statistikk senere i rapporten). Ved alle trimboksene i kommunen er det siste år registrert totalt 32153 besøkende. Dette tilsvarer 15,3 besøk pr innbygger pr år.

De ulike turmåla

Trimstien rundt Igltjønna

Det desidert mest besøkte turmålet i konkurransen var posten ved Igltjønna turområde som ligger like ved sentrum og som er stedets mest brukte friluftsområde.
Her er det opparbeidet badeplass med bl.a. brygge, stupetårn, lekeapparater og sandvolleyballbane.

Rundt "Tjønna" er det anlagt en ca 2 km lang trimsti hvor det er lagt glassfiberduk med grus som toppdekke.
Stien er tilrettelagt for rullestolbrukere og ligger lett tilgjengelig for beboerne på helsetunet og blir mye brukt av disse.

Langs stien er det utplassert 4 flotte overbygde hvilebenker med bord.

I samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) er det også utplassert tavler med bilder og informasjon om dyr og planter som finnes i området.

Stien rundt Tjønna er en del av den 5 km lange lysløypa til IK Rindals-Troll.

I forbindelse med konkurransen "Best til å gå på tur" ble det plassert ut trimboks ved stien på østsida av Tjønna. Alle som besøker denne posten må gå minimum 2 km og det har vært en imponerende oppslutning om dette trimtiltaket.
Etter utplasseringa av trimboksen 11.mai og fram til 1.oktober er det registrert **13.160** navn i trimbøkene!

Bildet er fra markeringa av besøk nr 10.000 hvor turstigruppa serverte kaffe, vafler, frukt og sjokolade til de som passerte denne ettermiddagen.

Vi føler at vi har lykkes godt med å mobilisere folk til å benytte denne "friluftsperlen". Dette er gjort gjennom godt samarbeid med skoler, barnehager og Rindal helsetun, og har ført til at ekstra mange unge og eldre har benyttet seg av tilbudet. Mange av de eldre gikk flere ganger pr dag.
I tillegg har det også vært samarbeid med arrangøren av Småtrolluka 2005 som også benyttet seg mye av området. Dette er en sommerleir for barn i aldersgruppa 7-15 år som ble arrangert siste uka i juni i regi av IK Rindals-Troll. Hver dag under Småtrolluka ble det trukket ut premie til en av deltagerne som hadde besøkt trimposten ved Igltjønna.

Det er også gledelig at mange har valgt å legge sin "daglige" trimtur til turmålet.

"Barnevennlig turmål Langvatnet"

Fra åpninga 27.mai 2005.

Turmålet ligger ved Langvatnet i østre del av kommunen, med ca 20 min. rolig gange fra parkeringsplass.

Prosjektet "Barnevennlige turmål" kom i gang etter at turstigruppa fikk en jubileumsgave på 150.000 fra Rindal sparebank.

Resultatet vil bli 4 turmål med gapahuk, grill, bålplass og WC-bygg fordelt rundt i kommunen.

Total kostnadsramme er ca 800.000 og det er nedlagt en betydelig dugnadsinnsats for å få realisert prosjektet. Ytterligere finansiering skjer med spillemidler og fra salg av "Turkart Trollheimen".

Johan Helgetun har tegnet og prosjektert både gapahuk, grill og toalettbygg. Alt er produsert av bedrifter i Rindal.

Anlegget blir mye brukt både av lokalbefolkningen og hytteeiere i området. Offisiell åpning skjedde 27.mai 2005 med representanter fra kommunen, banken og produsenter tilstede. Over 50 personer møtte opp til tross for sluddbygene.

”Barnevennlig turmål Storvatnet”

Speiderne i gang med tårnbygging.

Over 200 personer møtte opp på den offisielle åpninga av turmålet ved Storvatnet i Furuhaug-marka lørdag 18.juni.

Arrangementet var et samarbeid mellom turstigruppa, speiderne og ”Friluftlivets år-gruppa”.

Speidergruppa lå i telt fra fredag til lørdag og hadde lagt opp til mange forskjellige speideraktiviteter; garnfisking, tårnbygging, kanopadling, balansetau og natursti.

Inge E Sande i rullestol.

Ved Storvatnet er plassen tilrettelagt for funksjonshemmede, både med hensyn til adkomst, toalett og brygge.

Under følger en tabell med enkel beskrivelse av de andre turmåla.

Navn	H.o.h.	Høyde-meter	Gangtid opp (timer)	Kommentarer
Garbergfjellet	604	275	0,45-1,30	Letteste målet. Barnevennlig
Skåkleiva	786	625	1,30-2,15	To alternative ruter. Bratt på slutten
Tifjellet	730	410	1,00-1,45	Forholdsvis kort, men bratt i starten
Stokkfjellet	627	230	1,00-1,45	Slakt, mest skogsterreng
Raudfjellet	952	490	1,45-2,30	Slakt i starten, brattere andre halvdel
Tørsåsløa	400	410	0,10-0,20	Enkel tur i lett terreng
Svartvassløa	310	160	0,30-1,00	Ca 6 km tur/retur

Beregnet gangtid er stipulert ut fra jevnt, rolig tempo uten pauser for “middels godt trente”.

Andre arrangement

”Botanisk vandring” i Resfjellet 19.juni

Søndag 19.juni var ”Villblomstens dag” og da var det botanisk vandring i Resfjellet med botanikerne Arild Krovoll og Ingrid Bjørklund som turguider.

Drøyt 20 deltok på dette arrangementet som var et samarbeid med Norsk botanisk forening.

Kulturhistorisk vandring 25.juni; ”Husmannsplasser”

Under den årlige ”Kulturvøkku” i Rindal arrangerte arbeidsgruppa i samarbeid med Rindal Heimbygdlag en kulturhistorisk vandring til gamle husmannsplasser i ei av grendene i kommunen.
Ca 60 personer deltok på den 4 timer lange vandringa.

Fellestur til Tifjellet 30.juni

Både store og små er med på fellesturene.

Spreke unger og frisk frukt.

Under Kulturvøkku i Rindal arrangerte vi i samarbeid med turstigruppa guidet fellestur til Tifjellet. Dette er en av toppene som var med i ”Best til å gå på tur-konkurransen”.

Ved varden serverer turstigruppa gratis grillmat, frukt, kaffe og saft til alle deltakerne.
I år var det ny deltakerrekord med 108 personer som noterte navnet sitt i trimboka.

Fellestur i Folldalen 4.september med tema ”Trollheimen”

Fra starten ved infotavla.

Søndag 4. september arrangerte vi tematur inn i Trollheimen. Lars Olav Lund fra Statens naturoppsyn og lommekjent i Trollheimen var guide på turen som startet fra infotavla i Storbekklia i Folldalen.

Til tross for dårlige værutsikter deltok 21 personer på turen. I starten fulgte vi den merka turstien mot Ura opp til Aunsetra og opp gjennom bjørkelia til vi krysset Storbekken like over skoggrensa.

Det var lagt inn mange stopp på turen hvor turlederen kåserte både om flora, fauna, gammel seterdrift og jernutvinning i Trollheimen.

Utsikt fra Slumpan mot Follsjøen. Regnet og tåka kom dessverre sigende i det vi skulle nyte utsikten og nista på Slumpan.

Speideraktiviteter

Speidergruppa har vært representert i arbeidsgruppa for ”Friluftslivets år” og alle aktiviteter til speiderne har i 2005 vært relatert til opplegget ”Gå Norge på langs” i regi av KFUK/M. Speidergruppa har ca 30 aktive medlemmer.

Av gjennomførte aktiviteter nevnes;

- Overnattingstur til Langvatnet
- Grill-/uteaktiviteter i Meldal
- Overnattingstur ved Grønlivatnet (lavvo-/kanotur)
- Overnatting ved Storvatnet med bl.a garnfisking, tårnbygging, natursti og matlaging
- Kulturvandring ved Øydegard (fottur)
- Overnattingstur i Fossdalen (”Tråkk”)
- 2 overnattingsturer i Vålåskaret/Mjukinn (orientering)

Friluftsaktiviteter på skolene

I forbindelse med "Friluftslivets år 2005" utfordret vi skolene og barnehagene i kommunen til å sette fokus på friluftsliv og turaktiviteter.
Dette er noe av det vi har fått tilbakemelding om som er gjennomført (kun utdrag);

Barnetrinnet (1.-4.klasse):
- Fast utedag hver uke for 1.-3.klasse
- 4.klasse har en økt (ca 2 timer) hver uke
- Skogdag for 1.-4. klasse
- 1.klasse har hjemmebesøk til alle 25 i klassen der de er ute og leiker
- Gjennomkjøring av hinderløype på skolens uteområde
- Alle klassene har vært på blåbærtur
- Sykkeltur til Gjenvinningsanlegget til Hamos (ca 10 km)
- Uteaktiviteter med faddere, sangleika, leika

Mellomtrinnet (5-7.klasse):
- Tur til Garbergfjellet 24.august (nesten 70 elever)
- Kroppsøvingstimer rundt Igltjønna (trimsti på 2,5 km)
- Blåbærtur i nærmiljøet
- Sopptur i nærmiljøet
- Innsamling av naturmateriale til kunst- og handverksfaget
- Innsamling av planter til natur- og miljøfaget
- Skogdag øst for Igltjønna sammen; 7.klasse sammen med barnetrinnet

Fjelltrimmen 2005

Fjelltrimmen er et tiltak som ble igangsatt av turstigruppa i IL Rindøl og IK Rindals-Troll og som i år ble arrangert for fjerde året på rad. Hensikten med tiltaket er å få flest mulig ut på tur og i år var dette i samarbeid med arbeidsgruppa for "Friluftslivets år".

Fjelltrimmen består av 8 turmål til ulike fjelltopper i kommunen hvor det er godt merket sti.
Interessen har økt år for år og skapt en stor turaktivitet både blant unge og gamle.

Alle som besøker de 8 toppene som er med i opplegget får et krus med bilde av en av toppene og teksten "Fjelltrimmen 2005" og personlig navn.
Barn født 1990 (10.klasse til høsten) eller senere og pensjonister født 1938 eller tidligere får kruset hvis de besøker 4 av toppene.
For hvert år skiftes bilde og årstall på kruset, slik at det blir en samleserie.

Fjelltrimmen ble første gang arrangert i 2002. Da fullførte 228 deltakere. I 2003 var antallet økt til 255 og i 2004 var tallet på fullførte som fikk kruset 315.
En økning på nesten 40% på to år.

Ved starten er det satt opp en informasjonstavle med kart og turbeskrivelse og på toppen et stativ med skilt og kasse med trimbok for å notere navnet sitt.

Mer info om Fjelltrimmen og de enkelte rutebeskrivelsene finnes på www.trollheimsporten.no.

Antall fullførte i Fjelltrimmen

År	Antall	%-vis økning
2002	227	
2003	255	12,3 %
2004	314	23,1 %

For 2005 er fristen for å sende inn registreringskortet 1.november. Derfor har vi ikke tall for i år ennå.

Fakta om turmåla i Fjelltrimmen 2005

Navn	H.o.h.	Høyde-meter	Gangtid opp (timer)	Kommentarer
Garbergfjellet	604	275	0,45-1,30	Letteste målet. Barnevennlig
Storfjellet	798	600	1,30-2,15	Jevnt imot hele veien
Skåkleiva	786	625	1,30-2,15	To alternative ruter. Bratt på slutten
Tifjellet	730	410	1,00-1,45	Forholdsvis kort, men bratt i starten
Stokkfjellet	627	230	1,00-1,45	Slakt, mest skogsterreng
Raudfjellet	952	490	1,45-2,30	Slakt i starten, brattere andre halvdel
Gaddfjellet	918	520	1,30-2,15	Bratt i starten
Ura	1178	720	1,45-2,45	Tyngste turen, 2 ruter merket

Beregnet gangtid i antall timer er stipulert ut fra jevnt, rolig tempo uten pauser for middels godt trente.

Andre trimmål

Begge idrettslaga i kommunen har i tillegg til trimmåla nevnt tidligere i rapporten utplassert egne trimbokser i sine områder.
Disse 21 trimmåla har et registrert besøk siste året på 8.180

På neste side følger en statistikk på besøket de siste åra.

Trimbokser IK Rindals-Troll

	2000	2001	% +/-	2002	% +/-	2003	% +/-	2004	% +/-	2005	% +/-
Post 1; Feiarskaret	313	292	-6,0 %	203	-30 %	262	28 %	383	46,2 %	333	-13,1 %
Post 2; Bjørkholtet	187	201	7,5 %	127	-36 %	166	30,7 %	215	29,5 %	203	-5,6 %
Post 3; Kysingen	447	356	-20,0 %	362	1,7 %	303	-16,3 %	493	62,7 %	446	-9,5 %
Post 4; Holtskaret	197	182	-7,5 %	234	28,6 %	186	-20,5 %	163	-12,4 %	159	-2,5 %
Svartvassløa	360	597	65,8 %	498	-16,5 %	733	47,1 %	1026	40,0 %	916	10,7 %
Tørsåsløa	1442	1793	24,3 %	1559	-13 %	1808	16 %	1804	-0,2 %	1794	0,5 %
Finnråa	839	1026	22,3 %	835	-18,6 %	750	-10,2 %	892	18,9 %	910	2,0 %
Moasetra ("Slarkdalen")	205	269	31 %	281	4,5 %	185	-34 %	260	40,5 %	266	2,3 %
Litl-Bøludalen	154	154	0	228	48,7 %	159	-30 %	181	13,8 %	197	8,8 %
Bolmsetrin	198	238	20,0 %	173	-27 %	156	-9,2 %	166	6,4 %	211	27,1 %
Stortelet	386	378	-2,0 %	292	-22 %	253	-13,4 %	265	4,7 %	267	1,2 %
Antall besøk	**4728**	**5486**	**16 %**	**4792**	**-12,6 %**	**4961**	**3,5 %**	**5848**	**17,9 %**	**5702**	**-2,5 %**

Trimposter IL Rindøl - 2005

Trimbøkene skiftes ut i 1.juli og gjelder derfor fra 1.07.04-30.06.05

Tiåvatnet	172
Vettåsen	249
Dalan	215
Prestlifjellet	69
Brannåsen	164
Jolifjellet	37
Langora/Langkåsen	477
Seterlia	728
Hafelløa	192
Sum	**2478**

Fjelltrimmen - antall registreringer

Turstiopplegget	**2000**	**2001**	**% +/-**	**2002**	**% +/-**	**2003**	**% +/-**	**2004**	**% +/-**	**2005**	**% +/-**
Gaddfjellet 918 m		174		180	3 %	446	148 %	445	-0,2 %	529	18,9 %
Garbergfjellet 604 m	454	743	63,7 %	1048	41 %	1099	5 %	1100	0,1 %	1179	7,2 %
Storfjellet 798 m	82	193		369	91 %	397	7,5 %	431	8,6 %	373	-13,5 %
Tifjellet 730 m	120	556		835	50 %	935	12 %	915	-2,1 %	1090	19,1 %
Skåkleiva 786 m	520	710	36,5 %	769	8 %	725	-6,5 %	802	10,6 %	845	5,4 %
Ura 1.178 m	284	376	32,0 %	504	34 %	464	-8 %	630	35,8 %	549	-12,9 %
Stokkfjellet 627 m										693	
Raudfjellet 952 m	415	711	73,0 %	986	39 %	1085	10 %	1163	7,2 %	1136	-2,3 %
Resfjellet 1.161 m	1440	1320	-8,3 %	1320	0	1856	40,6 %				
Antall besøk	**3315**	**4783**	**39 %**	**6011**	**26 %**	**7007**	**16,6 %**	**5486**	**6,5 %**	**6394**	**16,6 %**
								Uten Resfjellet			

Rindal, 31.10.2005

Med hilsen
Arbeidsgruppa for Friluftslivets år

Morten Møller	*Ola Inge Svinsås*	*Harald Solvik*	*Aud Lillegård*
Rindal kommune	Rindal kommune	Turstigruppa	Turstigruppa
	Kåre Romundstad	*Lars Olav Lund*	
	KFUM/K-speiderne	Statens naturoppsyn	